

- Legislacyjne wsparcie ochrony konsumentów w zakresie bezpieczeństwa produktów -

Jednym z kluczowych problemów, z jakimi borykają się polscy konsumenci dokonujący zakupów na platformach operujących spoza Unii Europejskiej jest brak możliwości skutecznej kontroli bezpieczeństwa produktów pochodzących z platform z państw trzecich – w wyniku tego polski konsument narażony jest na otrzymywanie produktów niespełniających obowiązujących w UE norm bezpieczeństwa, a organy administracji publicznej nie mogą skutecznie wyegzekwować obowiązków dostosowania się platform do przepisów prawa. Z kolei mały i średni polski przedsiębiorca, który wystawia na platformie swoje produkty, jest zmuszony konkurować z producentami z państw trzecich, którzy nie zawsze dostosowują działalność do europejskich standardów.

W ostatnich latach liczne raporty i badania rynkowe skupiały się na platformach handlowych, na których sprzedawcy zewnętrzni uzyskują dostęp do klientów w UE. Jednakże w przypadku przedsiębiorców operujących w modelu sprzedaży detalicznej z Chin istnieje jeszcze większa luka w egzekwowaniu prawa i nadzorze rynku.

W ostatnim czasie Greenpeace opublikował raport na temat niebezpiecznych substancji chemicznych występujących w importowanych produktach. Ustalenia Greenpeace wykazały bardzo wysoki poziom ftalanów i formaldehydu, a niektóre z nich przekraczały dopuszczalne wartości o 100% lub więcej. Według raportu Greenpeace: *„to model biznesowy zbudowany wokół eksploatacji środowiska i ludzi, który polega na braku egzekwowania przepisów mających na celu ochronę środowiska – oraz zdrowia i bezpieczeństwa pracowników i konsumentów – rutynowo przekraczając czerwoną linię regulacji”*¹.

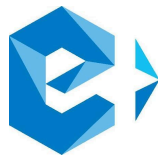
Jak wynika z ogłoszenia z dnia 28 czerwca 2023 r. francuskiego ministra gospodarki Bruno Le Maire, francuski urząd ds. zwalczania nadużyć finansowych (DGCCRF) bada obecnie niebezpieczne chemikalia i bezpieczeństwo produktów dla konsumentów, a także potencjalne wprowadzające w błąd praktyki cenowe².

¹ “Taking the Shine off SHEIN: A business model based on hazardous chemicals and environmental destruction Hazard warning”:

https://www.greenpeace.de/publikationen/S04261_Konsumwende_StudieEN_Mehr%20Schein_v9.pdf
dostęp: 20.02.2024 r.,

² Więcej: <https://www.politico.eu/article/frances-le-maire-goes-after-chinese-fast-fashion-giant-shein/>
dostęp: 20.02.2024 r.,

Podobnie z opublikowanego w ostatnim czasie przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów raportu Inspekcji Handlowej „Zabawki – obecność ftalanów”³ jasno wynika, że na 220 modeli zabawek, z których 181 pochodziło z Chin, w przypadku aż 46 zabawek stwierdzono nieprawidłowości, a w przypadku aż 39 zabawek (18% zbadanych zabawek) miało podwyższone stężenie ftalanów.

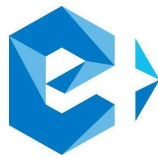
Konsumenci zamawiający produkty pochodzące z państw trzecich często nie mają świadomości na temat jakości tych produktów, nie wiedzą bowiem czy platforma lub producent towaru dostosowuje się do norm bezpieczeństwa obowiązujących w UE. Zakupiony produkt może więc okazać się wykonanym z toksycznych materiałów lub w inny sposób niebezpiecznym, co ujawnić może się w trakcie użytkowania produktu i po upływie terminu na jego zwrot lub reklamację.

Proponowane przez Izbę Gospodarki Elektronicznej przepisy zakładają zabezpieczenie interesów konsumenta poprzez możliwość zwrócenia się przez do inspekcji handlowej z wnioskiem o analizę bezpieczeństwa produktu i jego zgodności z normami obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej. Złożenie takiego wniosku zawiesi bieg terminów przysługujących konsumentowi np. na zwrot lub reklamację produktu.

Powyższe rozwiązanie nie jest przewidziane w żadnym z projektów procedowanych obecnie na poziomie UE, co oznacza, że standard ochrony praw konsumenta byłby podwyższony w polskim prawie i Polska dzięki temu mogłaby uzyskać istotną rolę w kształtowaniu ochrony konsumenta w sektorze e-commerce.

³ „Co za dużo, to niezdrowo. Ftalany w zabawkach - kontrola Inspekcji Handlowej”, https://uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=20343, dostęp: 20.02.2024 r.,

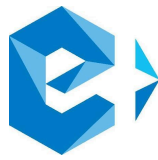

- Propozycja przepisów -

Art. 5. W ustawie z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz.U. z 2021 r. poz. 222 – t.j.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W art. 3 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) dystrybutor z państwa trzeciego- przedsiębiorcę z siedzibę lub miejscem zamieszkania poza terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub terytorium państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, który sprzedaje produkt konsumentowi mającemu miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”,
- 2) W art. 15 dotychczasowa treść art. 15 zostaje przeniesiona do ustępu pierwszego tego artykułu, a po nim dodaje się ustęp drugi, który otrzymuje następujące brzmienie:
„2. Konsument, który nabył produkt od dystrybutora z państwa trzeciego może zgłosić organom nadzoru, podejrzenie niespełniania przez ten produkt wymagań dotyczących bezpieczeństwa. Do czasu doręczenia konsumentowi rozstrzygnięcia tego podejrzenia przez organy nadzoru, bieg terminów związanych z odpowiedzialnością za niezgodność towaru z umową przewidzianych w rozdziale 5a ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. z 2023 r. poz. 2759 – t.j. z późn. zm.) oraz przewidzianych w art. 27 i 29 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. z 2023 r. poz. 2759 – t.j. z późn. zm.) ulega zawieszeniu.”,
- 3) W art. 24 ust. 9 po pkt 2) dodaje się pkt 3) w brzmieniu:
„3) wobec dystrybutora z państwa trzeciego, jeżeli konsument nabył produkt bezpośredni od niego.”,
- 4) po art. 24a dodaje się art. 24b treści następującej:
„Art. 24b. 1. W przypadku otrzymania przez organ nadzoru zgłoszenia, o którym mowa w art. 15 ust. 2, organ nadzoru w drodze decyzji doręczanej konsumentowi: 1) stwierdza, że produkt nie spełnia ogólnych wymagań

dotyczących bezpieczeństwa oraz publikuje decyzję z oznaczeniem produktu na swojej stronie internetowej;

2) umarza postępowanie zgodnie z art. 24 ust. 14.

2. Przepisy art. 24 ust. 4-13 stosuje się odpowiednio.”.

